

Uchwała nr 139
Rady Działalności Pożytku Publicznego
z dnia 6 czerwca 2023 r.
w sprawie ustawy o niektórych zawodach medycznych

Na podstawie § 10 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie Rady Działalności Pożytku Publicznego (Dz. U. poz. 2052) oraz art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057), uchwała się stanowisko Rady Działalności Pożytku Publicznego w sprawie proponowanych zmian w ustawie o niektórych zawodach medycznych.

§ 1

Rada Działalności Pożytku Publicznego wyraża zaniepokojenie dotyczące proponowanych zmian w zapisach ustawy o niektórych zawodach medycznych.

§ 2

Rada wsłuchując się w stanowisko środowiska organizacji pozarządowych, które działają w zakresie logopedii zwraca uwagę na konsekwencje jakie może mieć dla środowiska logopedów proponowana zmiana zapisów ustawy.

§ 3

Według szacunkowych danych Polskiego Związku Logopedów (PZL) na 100 zatrudnionych logopedów – 12 osób pracuje w resorcie ochrony zdrowia, 76 w resorcie edukacji oraz 12 prowadzi prywatne gabinety, w ramach działalności gospodarczej. Zatem po wprowadzeniu nowej ustawy nagle 88 logopedów na 100 straci prawo posługiwania się swoim tytułem i to bez względu na swój dotychczasowy staż pracy i kwalifikacje, a także prawo do posługiwania się tytułem logopedy na podstawie uzyskanego wykształcenia.

Aby zachować tytuł, będą oni musieli poddać się zapisom nowej ustawy, co oznacza konieczność m.in. wpisania się do odpowiedniego rejestru oraz spełnienia podwójnych wymagań w zakresie doskonalenia zawodowego wymaganego zarówno w oświacie, jak i resorcie zdrowia. Z kolei prywatne gabinety logopedyczne będą musiały przekształcić się w podmioty medyczne z takimi samymi wymaganiami, jak wszystkie placówki medyczne.

Ankieta dotycząca struktury zatrudnienia logopedów przeprowadzona przez członków Protestu Logopedów wskazuje, że 35% przedstawicieli tego zawodu pracuje w dwóch lub więcej miejscach pracy podlegających pod różne ministerstwa i resorty. Potwierdziły się statystyki dotyczące ilości osób pracujących w oświacie, jednak we wstępnych szacunkach PZL nie uwzględniono logopedów pracujących m.in. w teatrach i innych instytucjach kultury, domach dziecka, żłobach, fundacjach i stowarzyszeniach.

§ 4

Rada zwraca uwagę, że Ustawa o niektórych zawodach medycznych uniemożliwia zdecydowanej większości organizacji pozarządowych udzielanie pomocy beneficjentom i podopiecznym w formie diagnozy terapii logopedycznej, ponieważ fundacje i stowarzyszenia nie są w stanie spełnić wymagań dotyczących funkcjonowania podmiotu medycznego określonych w ustawie o działalności leczniczej, co zamyka drogę organizacjom pozarządowym do prowadzenia tej formy pomocy.

§ 5

Zgodnie z założeniami Ustawy o niektórych zawodach medycznych osoba pracująca poza resortem zdrowia traci prawo do posługiwania się własnym tytułem zawodowym zdobytym zgodnie ze stanem prawnym danego czasu, co stanowi złamanie jednej z fundamentalnych zasad prawa, paremii prawniczej określającej zakaz retroaktywności prawa Lex retro non agit. Projekt ustawy zawiera również zapisy, które zakładają utrudniony powrót do zawodu logopedy ponieważ osoba, która nie wykonywała zawodu

medycznego dłużej niż 5 lat w ciągu ostatnich 6 lat, a zamierza podjąć jego wykonywanie, jest obowiązana przez 6 miesięcy od dnia podjęcia jego wykonywania, wykonywać go pod nadzorem. W zakresie tym istnieją niewyjaśnione przez resort zdrowia wątpliwości co do tego, czy za wykonywanie zawodu logopedy uznane zostanie wykonywanie zawodu nauczyciela logopedy i ogólnie wykonywanie zawodu logopedy w placówkach innych niż medyczne.

§ 6

Rada zwraca również uwagę na trudności mogące wynikać ze sztucznego i narzuconego przez resort edukacyjny podział na nauczyciela logopedę i logopedę dlatego, iż w praktyce NIE SĄ to dwa odrębne zawody. Logopeda - bez względu na to czy pracuje w szkole, w organizacji pozarządowej, w przychodni, w poradni psychologiczno-pedagogicznej robi to samo, tj: przeprowadza diagnostykę i terapię problemów związanych (bezpośrednio lub pośrednio) z mową i komunikacją. Nauczyciel to tylko funkcja wynikająca z miejsca pełnienia obowiązku logopedy. Stanowisko to nie to samo co tytuł uzyskany w toku kształcenia. Logopedów pracujących w szkolnictwie nazywa się albo nauczycielami logopedami albo nauczycielami specjalistami (są dwójako wpisywani w arkusze organizacyjne, w zależności od decyzji tego, kto ten arkusz pisze). Dzielenie absolwentów kierunku logopedia na nauczycieli logopedów i logopedów jest sztucznym, niespotykanym i niezgodnym z prawem i stanem faktycznym wymysłem, ponieważ pełniona funkcja nie znosi uzyskanego tytułu zawodowego.

§ 7

Rada zwraca uwagę również, że w przypadku podmiotów niemedycznych, takich jak fundacje i stowarzyszenia nie zarejestrowane jako podmioty medyczne, zachodzi jeszcze dodatkowa komplikacja, która została poruszona w piśmie przesłanym 8 kwietnia 2023 roku do Ministerstwa Zdrowia przez Fundację „Kto ukradł jutro?”, której głównym celem statutowym jest edukacja, rehabilitacja i terapia dzieci niepełnosprawnych

i z zaburzeniami rozwojowymi oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym. Fundacyjny logopeda robi kursy certyfikowane – szkoli się by mieć uprawnienia do stosowania następujących wystandaryzowanych narzędzi diagnostycznych:

- Karty Oceny Języka Dziecka-AFA - KOJD-AFA
- Narzędzie diagnostyczne "Metoda Strukturalna, KOCP - nauka czytania i pisanie"
- Test "Karty Oceny Logopedycznej Dziecka - KOLD"
- Test "Karty Oceny Słuchu Fonemowego - KOSF"

Certyfikaty są wystawiane na logopedę, bo tylko ktoś taki ma uprawnienia do ich stosowania. A logopeda ten nie pracuje i nie zamierza pracować w placówce medycznej. Udziela bezpłatnych lub odpłatnych świadczeń w organizacji pozarządowej (nieodpłatna i odpłatna działalność statutowa). Taka osoba jest logopedą i będzie logopedą. Takie ma wykształcenie i uzyskany tytuł zawodowy. Projektowana Ustawa nie daje rozwiązania powyższego dylematu, co może sprawić, że ludzi, którzy latami inwestowali w swój rozwój zawodowy i samokształcenie (certyfikowane kursy i narzędzia diagnostyczne) zostaną pozbawieni prawa do korzystania ze zdobytej wiedzy.

§ 8

Rada rekomenduje wykreślenie z projektu ustawy zawodu logopedów ponieważ zgodnie z projektowaną Ustawą o niektórych zawodach medycznych oraz wymogami Ustawy o podmiocie leczniczym wpisanie logopedy na listę zawodów medycznych sprawi, że nie będzie on mógł korzystać z większości używanych dotychczas elementów wyposażenia gabinetu, pomagających nawiązać z dzieckiem więź, co jest fundamentem pracy terapeutycznej i jest szczególnie trudne w przypadku dzieci z zaburzeniami rozwojowymi.

§ 9

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.